

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Radovana Havelce a soudců JUDr. Jaroslava Vlašína a JUDr. Tomáše Rychlého v právní věci žalobce **Ing. M. J.**, zastoupeného JUDr. Jiřím Juříčkem, advokátem, se sídlem Brno, Údolní 222/5, proti žalovanému **Krajskému úřadu Jihomoravského kraje**, se sídlem Brno, Žerotínovo náměstí 449/3, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 24. 9. 2021, č. j. 33 A 3/2020 - 47,

t a k t o :

- I. Žalobci **se p ř i z n á v á** osvobození od soudního poplatku za kasační stížnost.
- II. Soud **v y z ý v á** žalobce, aby ve lhůtě **15 (patnácti) dnů** od doručení tohoto usnesení zaplatil soudní poplatek za návrh na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti, který činí podle položky č. 20 uvedeného sazebníku soudních poplatků částku **1.000 Kč**.
- III. Kasační stížnosti **se p ř i z n á v á** odkladný účinek.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Včas podanou kasační stížností se žalobce (dále jen „stěžovatel“), domáhá zrušení rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 24. 9. 2021, č. j. 33 A 3/2020 - 47, kterým byla zamítnuta žaloba stěžovatele proti rozhodnutí žalovaného ze dne 8. 1. 2020, č. j. JMK 3986/2020. Tímto rozhodnutím žalovaný zamítl odvolání stěžovatele proti rozhodnutí Magistrátu města Brna ze dne 27. 9. 2019, č. j. ODSČ-75657/18-88, a toto rozhodnutí potvrdil. Posledně uvedeným rozhodnutím byl stěžovatel uznán vinným ze spáchání přestupků podle § 125c odst. 1 písm. k) a § 125c odst. 1 písm. e) bod 6 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích, kterých se dopustil tím, že řídil motorové vozidlo, aniž by byl připoután bezpečnostním pásem, a současně řídil motorové vozidlo, ačkoliv měl řídičské oprávnění pozastaveno exekučním příkazem.

[2] Stěžovatel společně s podáním kasační stížnosti požádal o osvobození od soudního poplatku za kasační stížnost a o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

[3] Žádost o osvobození od soudního poplatku stěžovatel odůvodnil tím, že je v úpadku, který je řešen oddlužením. Z jeho čisté měsíční mzdy ve výši přibližně 19 500 Kč je mu měsíčně strhávána částka ve výši cca 7 600 Kč sestávající primárně z výživného pro jeho nezletilého syna (5 000 Kč) a odměny insolvenčního správce. Stěžovatel tudíž měsíčně hospodaří s přibližně 12 000 Kč, z čehož 6 000 Kč připadá na stravné, 3 000 Kč na příspěvek na bydlení u osoby blízké a 3 000 Kč na jízdné, ošacení, hygienu a medikamenty. Majetek stěžovatele výrazně převyšuje hodnota nezajištěných pohledávek věřitelů přihlášených do insolvenčního řízení. Navíc je zjevně takové povahy, že z něj není možné soudní poplatek uhradit.

[4] Ve vztahu k návrhu na přiznání odkladného účinku stěžovatel uvedl, že již krajský soud usnesením ze dne 6. 2. 2020, č. j. 33 A 3/2020 - 31, přiznal jeho žalobě odkladný účinek. Ve skutkově obdobné věci přiznal Nejvyšší správní soud odkladný účinek i jeho kasační stížnosti (usnesení ze dne 31. 8. 2021, č. j. 6 As 245/2021 - 23). Stěžovatel dále návrh na přiznání odkladného účinku zdůvodnil tím, že řídičské oprávnění nutně potřebuje k výkonu svého zaměstnání na pozici koordinátora staveb (stavbyvedoucí). Stěžovatel denně objíždí stavby zhotovované jeho zaměstnavatelem v Jihomoravském kraji, přičemž každý den najezdí alespoň 200 km. Přeprava hromadnou dopravou nepřichází v úvahu, protože stěžovatel musí okamžitě reagovat na potřeby vyplývající ze stavebních činností a zároveň přepravovat i další osoby, stavební materiál a technické zařízení. Podmínky pracovního trhu v České republice pak neumožňují, aby byl stěžovateli přidělen pro plnění těchto povinností řidič. Stěžovatel tak bez řídičského oprávnění téměř jistě přijde o zaměstnání. Pokud by se tak stalo, nebude stěžovatel schopen vymanit se z dluhové spirály, plnit podmínky oddlužení a vyživovací povinnost vůči svému synovi. Povolání stavbyvedoucího vykonává téměř 30 let, s ohledem na svůj věk je stěžovatel hůře zaměstnatelný v jiných oblastech; k tomu přistupují i zdravotní obtíže, kvůli kterým mu déle trvající chůze způsobuje těžkosti. Stěžovatel má za to, že přiznáním odkladného účinku nevzniká nikomu žádná újma a vyhovění jeho návrhu není ani v rozporu s veřejným zájmem. Nepřiznáním odkladného účinku by naopak byla způsobena mimořádná újma na straně syna stěžovatele, vůči němuž řádně plní vyživovací povinnost.

[5] Stěžovatel k oběma žádostem připojil mimo jiné rozsudek Okresního soudu Brno-venkov ze dne 12. 4. 2011, č. j. P 17/2011-24, o úpravě rodičovské zodpovědnosti a výši výživného, dále usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 10. 12. 2020, č. j. KSBR 27 INS 653/2020-B-12, o schválení oddlužení plněním splátkového kalendáře se zpeněžením majetkové podstaty, seznam majetku dlužníka ze dne 10. 1. 2020, zprávu o plnění oddlužení ze dne 23. 7. 2021 a návrh pracovní smlouvy u společnosti SYNER s. r. o., u níž má stěžovatel nastoupit k výkonu práce na pozici stavbyvedoucího od 1. 11. 2021, včetně specifikace pracovní činnosti.

[6] Žalovaný s přiznáním odkladného účinku souhlasí. Uvedl, že odkladný účinek kasační stížnosti je namístež přiznat, a to pro tytéž důvody, pro které odkladný účinek přiznal už krajský soud.

[7] Podle § 36 odst. 3 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), platí, že účastník, který doloží, že nemá dostatečné prostředky, může být na vlastní žádost usnesením předsedy senátu zčásti osvobozen od soudních poplatků. Přiznat účastníkovi osvobození od soudních poplatků zcela lze pouze výjimečně, jsou-li pro to zvlášť závažné důvody, a toto rozhodnutí musí být odůvodněno. Dospěje-li však soud ke závěru, že návrh zjevně nemůže být úspěšný, takovou žádost zamítne.

[8] Nejvyšší správní soud na základě údajů o osobní a majetkové situaci stěžovatele tak, jak vyplynula z jeho žádosti a připojených dokumentů, nepochybuje, že stěžovatel nemá dostatečné prostředky k zaplacení soudních poplatků; zde konkrétně soudního poplatku za kasační stížnost. Stěžovatel totiž prochází oddlužením, plní vyživovací povinnost ke svému nezletilému synovi a nedisponuje postradatelným a okamžitě zpeněžitelným majetkem, který by mohl použít k úhradě soudního poplatku. Po pravidelné měsíční srážce a úhradě nákladů na živobytí mu tedy nezůstávají prostředky k zaplacení soudního poplatku za kasační stížnost ve výši 5 000 Kč. Nejvyšší správní soud proto stěžovateli zcela vyhověl a přiznal mu úplné osvobození od soudního poplatku za kasační stížnost.

[9] Stěžovatel požádal Nejvyšší správní soud výslovně o osvobození od placení soudního poplatku za kasační stížnost, podal ovšem i návrh na přiznání odkladného účinku. Tento návrh přitom podléhá samostatné poplatkové povinnosti.

pokračování

[10] V souladu s § 4 odst. 1 písm. d) zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o soudních poplatcích“), je s podáním návrhu na přiznání odkladného účinku spojen vznik poplatkové povinnosti. Podle položky č. 20 sazebníku soudních poplatků je návrh na přiznání odkladného účinku ve správním soudnictví zpoplatněn částkou 1 000 Kč.

[11] Jelikož soudní poplatek nebyl zaplacen současně s podáním návrhu na přiznání odkladného účinku, zdejší soud stěžovatele, prostřednictvím jeho právního zástupce, vyzývá ke splnění poplatkové povinnosti a stanovuje mu k tomu přiměřenou lhůtu.

[12] Nejvyšší správní soud proto vyzývá stěžovatele k zaplacení soudního poplatku ve lhůtě **15 (patnácti) dnů** od doručení tohoto usnesení. Částku **1.000 Kč** lze uhradit buď vylepením kolků na přiloženém tiskopisu, nebo při bezhotovostní platbě převodem na účet zdejšího soudu číslo **3703 – 46127621/0710**, vedený u České národní banky, pobočka Brno. Závazný variabilní symbol pro identifikaci platby je **1030432021**.

[13] Co se týče samotného návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti, Nejvyšší správní soud připomíná, že institut odkladného účinku má zcela mimořádnou povahu. Kasační stížnost proti rozhodnutí soudu ve správním soudnictví není řádným opravným prostředkem, u něž by bylo možno odkladný účinek bez dalšího očekávat. Přiznáním odkladného účinku kasační stížnosti odnímá Nejvyšší správní soud před vlastním rozhodnutím ve věci samé právní účinky pravomocnému rozhodnutí krajského soudu, na které je jinak třeba hledět jako na zákonné a věcně správné, není-li následně zákonným postupem zrušeno; tento postup proto musí být vyhrazen jen pro výjimečné případy.

[14] Podle § 73 odst. 2 s. ř. s. platí, že *soud na návrh žalobce po vyjádření žalovaného usnesením přiznává žalobě odkladný účinek, jestliže by výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly pro žalobce nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a jestliže to nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem* (toto ustanovení se užije přiměřeně v řízení o kasační stížnosti – viz § 107 s. ř. s.). Nejvyšší správní soud při rozhodování o návrhu na přiznání odkladného účinku tedy reflektuje na jedné straně hledisko *veřejného zájmu*, při současném porovnání *újmy stěžovatele* (nebude-li odkladný účinek přiznán), s možnou *újmou, která by mohla vzniknout jiným osobám* (bude-li odkladný účinek přiznán), jako hledisko druhé. K přiznání odkladného účinku může tedy kasační soud přistoupit teprve poté, osvědčí-li stěžovatel, že jeho újma, jako důsledek nepřiznání odkladného účinku kasační stížnosti, by byla nepoměrně větší oproti případné újmě jiné osoby, bylo-li by takovému návrhu vyhověno, a současně teprve poté, co vyloučí kolizi odkladného účinku s důležitým veřejným zájmem.

[15] Důvody existence nepoměrně větší újmy stěžovatele oproti jiným osobám jsou zásadně individuální a jsou také závislé na osobě a situaci stěžovatele. Povinnost tvrdit a prokázat vznik újmy má proto stěžovatel zpravidla poukazem na konkrétní skutkové okolnosti případu. Pokud jde o splnění druhého zákonného předpokladu, tj. že přiznání odkladného účinku není v rozporu s veřejným zájmem, soud vychází z povahy věci, z obsahu spisového materiálu, případně z vyjádření účastníků řízení o kasační stížnosti. Rozhodnutí o odkladném účinku je rozhodnutím předběžné povahy, kterým Nejvyšší správní soud nijak nepředjímá (ani nemůže předjímat) výsledek meritorního posouzení věci.

[16] Nejvyšší správní soud při posouzení návrhu na přiznání odkladného účinku zhodnotil specifickou osobní situaci stěžovatele. Z jím předložených podkladů vyplývá, že bez řidičského oprávnění nebude mít možnost vykonávat sjednanou práci, což pravděpodobně povede ke ztrátě zaměstnání. Podle předložené pracovní smlouvy ve spojení se specifikací pracovní činnosti *Starbyvedoucí Oblasti Morava, ISCO 31126*, je totiž jedním z požadavků na zaměstnance řidičské oprávnění skupiny B. Ostatně potřeba řídit motorové vozidlo vyplývá i z povahy pracovní pozice

(dohled nad realizací staveb a koordinace související činnosti) a ze sjednaného místa výkonu práce (všechna pracoviště zaměstnavatele v ČR).

[17] Stěžovatel rovněž konkrétně popsal a osvědčil újmu, jež vznikne nepřiznáním odkladného účinku. Pokud přijde o zaměstnání, nebude moci plnit splátkový kalendář oddlužení, v němž je zohledněno také výživné na jeho syna. Nejvyšší správní soud zároveň neshledal, že by odklad účinků pravomocně uložené sankce zákazu řízení motorových vozidel mohl způsobit újmu jiným osobám ve smyslu § 73 odst. 2 s. ř. s., neboť napadené rozhodnutí se týká toliko žalobce. Případný nepříznivý dopad následků napadeného rozhodnutí na stěžovatele a jeho rodinu je tedy nepoměrně větší ve srovnání s újmou, jaká může vzniknout přiznáním odkladného účinku dalším osobám.

[18] Pokud jde o kritérium veřejného zájmu, Nejvyšší správní soud nepřehlédl zájem na ochraně společnosti před působením řidičů, kteří porušují předpisy upravující bezpečnost provozu na pozemních komunikacích. Tento veřejný zájem nicméně v daném případě nepřeváží nad dopady odebrání řidičského oprávnění na mobilitu stěžovatele, u něhož je s ohledem na výkon jeho povolání a aktuální nepříznivou ekonomickou situaci řízení motorového vozidla nezbytné. K tomu Nejvyšší správní soud uvádí, že přestupky, z nichž byl stěžovatel shledán vinným, svou povahou nijak zásadně bezpečnost silniční dopravy nenarušily. Nejvyšší správní soud v tomto kontextu přihlédl také k vyjádření žalovaného, že je namísto odkladný účinek přiznat. Odklad vykonatelnosti přitom nic nezmění na nekompromisním dopadu nekázně stěžovatele v případě, že jeho kasační stížnost nebude shledána důvodnou. O věcných aspektech kasační stížnosti však bude teprve rozhodnuto.

[19] S ohledem na výše uvedené Nejvyšší správní soud podle § 107 s. ř. s., ve spojení s § 73 odst. 2 s. ř. s., kasační stížnosti odkladný účinek přiznal. Přiznáním odkladného účinku kasační stížnosti nicméně Nejvyšší správní soud žádným způsobem nepředjímá své rozhodnutí o věci samé. Rovněž platí, že soud může usnesení o přiznání odkladného účinku i bez návrhu zrušit, ukáže-li se v průběhu řízení, že pro přiznání odkladného účinku nebyly důvody nebo že tyto důvody v mezidobí odpadly (§ 73 odst. 5 s. ř. s.).

P o u č e n í : Má-li stěžovatel za to, že jsou u něj splněny podmínky pro částečné či plné osvobození od soudních poplatků, může ve lhůtě stanovené pro zaplacení poplatku požádat soud o osvobození od soudních poplatků (§ 36 odst. 3 s. ř. s.).

V případě placení kolkovými známkami nalepí stěžovatel vždy oba jejich díly na tiskopis na vyznačeném místě. Tiskopis podepíše a vrátí jej zdejšímu soudu. Kolkové známky se nesmí znehodnocovat.

Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 1. prosince 2021

Mgr. Radovan Havelec
předseda senátu